

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 6CoP/28/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3515201286
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 04. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Stanislava Marková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2015:3515201286.1

Uznesenie

Krajský súd Trenčín vo veci starostlivosti súdu o mal.: P. R., nar. XX.XX. XXXX, zast. v konaní Z. G., D. E. a O. L. C. nad E., dieťa rodičov matky: Ing. N. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom J.. X a otca: G. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom J.. X, o návrhu matky na nariadenie predbežného opatrenia, na odvolanie otca proti uzneseniu Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom zo dňa 13. marca 2015 č.k. 8P/27/2015-18 v senáte takto

rozhodol:

Uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti - vo výroku I, ktorým nariadil predbežné opatrenie m e n í tak, že návrh na nariadenie predbežného opatrenia z a m i e t a .

odôvodnenie:

Napadnutým v záhlaví identifikovaným uznesením súd prvého stupňa rozhodol vo výroku I. tak, že nariadil predbežné opatrenie, ktorým mal. P. R., nar. XX.XX.XXXX, zveril do osobnej starostlivosti matky a otcovi uložil povinnosť prispievať na dieťa výživným vo výške 100,- Eur mesačne vždy do 20. dňa v každom kalendárnom mesiaci vopred k rukám matky. Vo výroku II. konanie v časti určenia výživného na N. R., nar. XX.XX.XXXX, zastavil.

V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že matka maloletého sa podaným návrhom domáhala, aby súd nariadil predbežné opatrenie, ktorým súd určí výživné na maloletého P. sumou 150,- Eur mesačne, ďalej sa domáhala, aby súd určil výživné zo strany otca i na plnoletého syna N., nar. XX.XX.XXXX, a to vo výške 150,- Eur mesačne. Uviedla, že s otcom maloletých detí, s ktorým sú manželia, do 26.12.2014 žili v spoločnej domácnosti, kedy sa otec odsťahoval a napriek tomu, že je zamestnaný, okrem 150,- Eur, ktoré posielal staršiemu synovi N. na výživu maloletého P. ničím neprispieva. Podala návrh na rozvod manželstva, ktorý sa vedie pod sp. zn. 5P/210/2014.

Na danú vec súd prvého stupňa aplikoval ustanovenie § 74 ods. 1, § 76 ods. 1,2,3,4, § 96 ods. 1,2,3 O.s.p. s odkazom na ktoré v odôvodnení uviedol, že vykonal za účelom posúdenia návrhu na vydanie predbežného opatrenia i šetrenie cestou kolízneho opatrovníka. Ten vo svojej správe uviedol, že bolo vykonané šetrenie v domácnosti matky, ktorá sa následne dostavila na Úrad práce sociálnych vecí a rodiny, kde bol s ňou spísaný úradný záznam, z ktorého vyplynulo, že otec maloletých detí v mesiaci december 2014 prispel sumou 125,- Eur a sumou 150,- Eur prispel plnoletému synovi N., v januári 2015 neprispel ani na domácnosť, ani na výživu synov, vo februári 2015 poslal na účet 100,- Eur na výživu maloletého syna P.. Maloletý P. je žiakom Strednej odbornej školy letecko-technickej v P., navštevuje III. Ročník, má náklady na štúdium vo výške 48,- Eur cestovné, 60,- Eur desiata, tiež ročne 50,- Eur pracovné oblečenie na prax, ZRPŠ 20,- Eur. Matka z príjmu hradí náklady na bývanie, tieto sú cca 160,- Eur, diaľkovo študuje na vysokej škole na Prírodovednej fakulte v J. J., I. rok odbor matematika. Otec je zamestnaný, pokiaľ žili v spoločnej domácnosti mal príjem 750,- Eur. Matka žiadala, aby súd maloletého P. zveril do jej osobnej starostlivosti a otca zaviazal prispievať na jeho výživu sumou 150,- Eur mesačne. Na súde sa vedie konanie o rozvod manželstva rodičov mal. pod sp. zn. 5P/210/2014.

Matka tvrdila, že otec maloletého ničím neprispel na výživu maloletého v decembri 2014, ani v januári 2015, vo februári 2015 prispel sumou 100,- Eur. Návrh na určenie výživného na plnoletého syna N. zobrala späť. Súd prvého stupňa bol toho názoru, že v predmetnej veci sú splnené podmienky pre nariadenie predbežného opatrenia. Rodičia maloletého nežijú v spoločnej domácnosti od 26.12.2014, od ktorého času starostlivosť o maloletého P. zabezpečuje matka. Z výsluchu matky súd zistil, že otec v mesiaci decembri 2014 a január 2015 ničím neprispel na výživu maloletého, vo februári 2015 prispel na výživu maloletého sumou 100,- Eur. Nariadenie predbežného opatrenia je preto dôvodné. Týmto predbežným opatrením súd zveril maloletého P. do osobnej starostlivosti matky a zároveň určil výživné zo strany otca sumou 100,- Eur mesačne. Otec od času, keď s matkou nežijú v spoločnej domácnosti, nepravidelne prispieval na výživu maloletého, preto bolo potrebné predbežné opatrenie nariadiť. Keďže sumu 100,- Eur otec zaslal na výživu maloletého P. v mesiaci február 2015, je nepochybné, že plnenie výživného v tejto výške, je v možnostiach otca. Takto určená výška výživného pokryje nevyhnutné výdavky maloletého, ktorý je stredoškólakom. Predbežné opatrenie považoval súd prvého stupňa za úpravu práv a povinností k mal. do času vydania rozhodnutia o tejto úprave v konaní o rozvod manželstva, v rámci ktorého súd bude rozhodovať tiež o úprave práv a povinností k mal. P. na čas po rozvode, kde bude vykonané podrobnejšie dokazovanie ohľadne starostlivosti maloletého, jeho vzťahu k oboj rodičom, ako aj ohľadne výšky príjmov oboj rodičov. Pokiaľ ide o návrh na určenie výživného na plnoletého syna N., tento matka na svojom výsluchu dňa 10.03.2015 vzala späť, súd preto konanie v tejto časti za použ. ust. § 96 O.s.p. zastavil.

Uznesenie súdu prvého stupňa v zákonom stanovenej lehote odvolaním napadol otec maloletého dieťaťa, a to v časti nariadenia predbežného opatrenia týkajúceho sa úpravy práv a povinností k maloletému P. R. (vo výroku I.) a žiadal odvolací súd o zmenu rozhodnutia v tejto napadnutej časti, a to tak, že návrh matky na nariadenie predbežného opatrenia bude zamietnutý. Dôvodil nedostatočne vykonaným dokazovaním a tým, že súd prvého stupňa na základe vykonaného dokazovania, dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, čím uplatnil dôvody odvolania uvedené v ust. § 205 ods. 2 písm. c/ a d/ O.s.p.. Uviedol, že on ako otec si svoju vyživovaciu povinnosť voči maloletému dieťaťu dobrovoľne a riadne plní a skutočnosti uvedené matkou v návrhu sa nezakladajú na pravde. Poukázal na to, že s navrhovateľkou a oboma deťmi žili spoločne do 26.12.2014, kedy bol nútený na nátlak navrhovateľky opustiť spoločnú domácnosť, keďže dom ktorý obývali je v jej výlučnom vlastníctve, spoločne hospodárili a až do 04.02.2015 mala navrhovateľka, teda matka detí dispozičné oprávnenie s jeho bankovým účtom, na ktorý mu chodí pravidelný príjem, takže jej tvrdenie, že neprispieval na chod domácnosti neobstojí, pretože si mohla kedykoľvek z tohto účtu finančné prostriedky až do februára 2015 vyberať. V januári 2015 jej napriek tomu naviac zaplatil čiastku 124,91 Eur, ktorú použila ako zálohovú platbu na spotrebu elektrickej energie v jej dome po dohode s ňou, že týmto spôsobom nemusí ešte osobitne platiť výživné na maloletého P., a že táto čiastka, ktorú jej poukázal bude slúžiť v podstate ako výživné na dieťa za mesiac január 2015. Týmto ho uviedla do omylu, pretože bol v celom rozsahu uzročený s tým, že svoju vyživovaciu povinnosť za mesiac január 2015 má uhradenú. S poukazom na tento podaný návrh a tvrdenia v ňom, jej vtedajšie konanie považuje za výsostne účelové. V mesiacoch nasledujúcich, t.j. február a marec 2015, už na jej účet zaplatil a to dobrovoľne na maloletého P. po 100,- Eur. Okrem toho riadne platí výživné aj na plnoleté dieťa a to každý mesiac mu poukazuje na jeho účet sumu 150,- Eur, čo navrhovateľka ani nepopiera. Dal do pozornosti, že nielen on, ale aj matka detí má vyživovaciu povinnosť a keďže jej príjem je nemalý, rovnako ona by sa mala zodpovedajúcou mierou na vyživovacej povinnosti podieľať. Jeho príjem je 710,-Eur mesačne a nie 750,-Eur ako uvádzala navrhovateľka. Poukázal tiež na náklady, ktoré má v súvislosti s tým, že momentálne majú oddelené bývanie, on musí žiť u svojho kamaráta, samozrejme sa musí podieľať aj na nákladoch spojitosti s týmto bývaním a spotrebou energií. Okrem toho tiež poukázal na skutočnosť, že napriek tomu, že dom ktorý navrhovateľka obýva je jej vlastníctvom, bol nútený zaplatiť nedoplatok za spotrebu elektrickej energie za obdobie od septembra 2014 do marca 2015 v celkovej výške 424,97 Eur, keďže zmluva na jej odber bola evidovaná na jeho osobu a navrhovateľka sa na úhrade tohto nedoplatku akoukoľvek čiastkou odmieta podieľať. Z uvedených dôvodov teda je návrh navrhovateľky na vydanie predbežného opatrenia v celom rozsahu nedôvodný, nakoľko on si vždy dobrovoľne plnil a aj plní svoju vyživovaciu povinnosť a teda nebol zákonný dôvod na vydanie takéhoto autoritatívneho rozhodnutia a prostredníctvom neho vynucovanie si niečoho, čo on dobrovoľne plní.

Písomné vyjadrenie zo strany matky, ani kolízneho opatrovníka k odvolaniu podanému otcom, doručené súdu nebolo.

Krajský súd Trenčín preskúmal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ust. § 214 ods. 2 O.s.p. a za použitia § 212 ods. 2 písm. a/ O.s.p., dospel k záveru, že odvolanie otca je dôvodné a preto je potrebné uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti, t.j. vo výroku I., za použitia § 220 O.s.p. zmeniť, pretože neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie (§ 219), ani na jeho zrušenie (§ 221 ods. 1).

Predbežné opatrenie možno vydať pred začatím konania (§ 74 O.s.p.) alebo po začatí konania (102 O.s.p.). V oboch prípadoch je možné ho nariadiť z nasledujúcich dvoch dôvodov. Jedným je dočasná úprava právnych pomerov účastníkov a druhým je zabezpečenie výkonu súdneho rozhodnutia, ak má byť ohrozený. Spoločným znakom oboch typov predbežných opatrení je ich predbežný, teda dočasný charakter.

Podľa § 74 ods. 1 O.s.p. pred začatím konania môže súd nariadiť predbežné opatrenie ak je potrebné aby dočasne boli upravené pomery účastníkov alebo ak je obava, že by výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený.

Podľa § 76 ods. 1 písm. a/, b/ O.s.p. predbežným opatrením môže súd nariadiť účastníkovi najmä, aby platil výživné v nevyhnutnej miere a tiež aby odovzdal dieťa do starostlivosti druhého z rodičov alebo do starostlivosti toho, koho označí súd alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

Cieľom predbežných opatrení je provizórna úprava pomerov účastníkov s cieľom umožniť ničím nerušené judikovanie vo veci samej. Takéto rozhodnutie je dočasné, obmedzuje sa na dosiahnutie len predbežných účinkov. Pred vydaním predbežného opatrenia nezisťuje súd všetky skutočnosti rozhodujúce pre vydanie konečného rozhodnutia, ale obmedzuje sa len na osvedčenie existencie skutočnosti za účelom posúdenia, či tu je existencia nároku, ktorého predbežnú úpravu si okolností vyžadujú, či na jeho ochranu je predbežné opatrenie potrebné. Miera osvedčenia sa riadi danou situáciou, najmä naliehavosťou jej riešenia. Z citovaných zákonných ustanovení vyplýva, že predpokladom nariadenia predbežného opatrenia vo veci výživného je osvedčenie, že povinná osoba si vyživovaciu povinnosť neplní a to ani v nevyhnutnej miere postačujúcej aspoň na uhrádzanie základných nevyhnutných životných nákladov, pretože prostredníctvom predbežného opatrenia povinnú osobu k plateniu výživného možno len v tejto nevyhnutnej miere zaviazať. Výrok nariadeného predbežného opatrenia, ktorým sa ukladá prípadná povinnosť platiť výživné, neprejudikuje totiž výrok rozhodnutia vo veci samej tzn., že ním nemožno predchádzať konečné riešenie vyživovacej povinnosti rozhodnutím vo veci samej. Obsah predbežného opatrenia vo veciach starostlivosti o maloleté dieťa sa bezprostredne dotýka výchovy maloletého dieťaťa. V danom zákonom znení, však zákonodarca nehovorí o zverení do výchovy, ale používa pojem starostlivosť, ktorý z hľadiska svojho významu deklaruje práve provizórnosť samotného predbežného opatrenia.

Matka maloletého dieťaťa sa návrhom na nariadenie predbežného opatrenia v podstate domáha úpravy práv a povinností k maloletému dieťaťu do doby skončenia konania o rozvod manželstva s odporcom, vedeného pred Okresným súdom Nové Mesto nad Váhom pod č. 5P/210/2014. Súd prvého stupňa nerozlišujúc medzi provizórnosťou úpravy prostredníctvom využitia inštitútu predbežného opatrenia z hľadiska zákonných predpokladov pre jeho nariadenie (ktorými sa prakticky vôbec nezaoberal) a rozhodovaním vo veci samej, opomenul zásadnú skutočnosť, že upraviť práva a povinnosti rodičov k maloletému dieťaťu na čas do rozvodu manželstva, je možné zásadne len v osobitnom samostatnom konaní, nesúvisiacom s konaním o rozvod manželstva, v rámci ktorého okrem určenia vyživovacej povinnosti, pokiaľ medzi rodičmi samozrejme nedôjde k dohode, bude úlohou súdu autoritatívne rozhodovať tiež v otázke zverenia maloletého dieťaťa do starostlivosti toho, ktorého rodiča. Na tento účel, však v žiadnom prípade nemôže slúžiť predbežné opatrenie, pretože jeho nariadenie v kontexte toho ako uvádza súd prvého stupňa v odôvodnení, (že má slúžiť na úpravu práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu na čas do rozvodu manželstva) neprichádza do úvahy, čo vyplýva zo samotnej povahy rozvodového konania, pretože až pre prípad rozvodu manželstva, súd v takomto konaní práva a povinnosti rodičov k maloletým deťom upravuje. Samozrejme nie je vylúčené, aby aj v rámci

samostatného konania, predmetom ktorého bude úprava práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas do rozvodu, bolo nariadené predbežné opatrenie, v rámci ktorého by bola uložená tiež povinnosť povinnému rodičovi v nevyhnutnej miere prispievať na výživné, avšak len v prípade, ak pre využitie tohto provizórneho inštitútu budú splnené zákonné predpoklady, čomu však v preskúmvanej veci tak nie je. Súd prvého stupňa sa ani v najmenšom nezaoberal tým, že matka ani v najmenšom v návrhu neuvádza, že hodlá podať návrh vo veci samej, v ktorom samostatným konaní by práva a povinnosti rodičov k deťom na čas do rozvodu mali byť upravované a takéto konanie ex offa, teda bez návrhu v zmysle § 81 O.s.p., nezahájil ani súd prvého stupňa, (resp. z obsahu spisového materiálu takáto skutočnosť nevyplýva). Predbežné opatrenie aj v rámci uvedeného konania je na mieste len vtedy, ak to situácia medzi účastníkmi vyžaduje, pretože vzniká alebo hrozí ujma na strane dieťaťa, pokiaľ ide o jeho zákonné oprávnené potreby, v ktorom prípade je na mieste zabezpečiť právnu ochranu dieťaťa a rodičovi, ktorý to potrebuje, samozrejme v limitoch daných zákonom.

V preskúmvanej veci ako už bolo vyššie uvedené, rodičia maloletého dieťaťa sú v súčasnosti v rozvodovom konaní. V spoločnej domácnosti nežijú od 26.12.2014 a podľa tvrdení otca dieťaťa, matka dieťaťa až do februára 2015 disponovala oprávnením, nakladať s finančnými prostriedkami na jeho účte. Túto otcom tvrdenú skutočnosť, podaním písomného vyjadrenia k odvolaniu matka nespochybnila, rovnako ako ním tvrdenú skutočnosť, že v januári jej poukázal sumu 124,91 Eur, ktorá bola ňou použitá na zaplatenie platby na spotrebu elektrickej energie v nehnuteľnosti, ktorú vlastní výlučne ona, čím na základe dohody medzi nimi malo byť kompenzované výživné. Skutočnosť, že v mesiaci február 2015 otec výživné na maloletého Timoteja vo výške 100,- Eur zaplatil, tvrdí v podanom návrhu aj samotná matka. Napriek tejto skutočnosti v rovnaký mesiac, dňa 18.02.2015 doručila súdu návrh na nariadenie predbežného opatrenia. V odvolaní otec tvrdí, že toto výživné platí aj naďalej, teda aj v mesiaci marec zaslal sumu 100,- Eur v prospech výživného na maloleté dieťa, čo rovnako matka písomne nerozporevala. Pokiaľ teda odvolací súd vychádza z účelu, ktorému inštitút predbežného opatrenia v tomto smere slúži t.j. existencie naliehavosti dočasnej úpravy pomerov medzi účastníkmi, v tomto prípade zabezpečenia plnenia si vyživovacej povinnosti otca vo vzťahu k maloletému dieťaťu v nevyhnutnej miere, dospel odvolací súd na rozdiel od súdu prvého stupňa k záveru, že potreba dočasnej úpravy pomerov prostredníctvom matkou žiadaného predbežného opatrenia, nie je osvedčená. Využitie inštitútu predbežného opatrenia, z hľadiska jeho zmyslu a účelu, teda opodstatnenosti je na mieste totiž len vtedy, ak je tu potreba dočasnej úpravy pomerov účastníkov pričom nevyhnutným predpokladom pre úspešnosť takéhoto návrhu je, aby boli osvedčené aspoň základné skutočnosti potrebné pre záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana, ako aj dôvodné nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy. V preskúmvanej veci, však vzhľadom k skutočnosti, že maloleté dieťa je aktuálne vo výkone osobnej starostlivosti matky, ktorú otec žiadnym spôsobom nespochybňuje, teda možno konštatovať, že v tomto smere provizórne do doby riadnej úpravy sa na výkone tejto osobnej starostlivosti v podstate rodičia dohodli, pričom otec dieťaťa dobrovoľne zabezpečuje resp. prispieva na výživu maloletého dieťaťa sumou 100,- Eur mesačne, ktorú sumu vzhľadom na vek dieťaťa rozhodne možno považovať za príspevok na výživu v rozsahu nevyhnutnom na zabezpečenie výživy dieťaťa, (za súčasne existujúcej povinnosti matky podieľať sa na tejto vyživovacej povinnosti), nie je tu existencia takých skutkových okolností, ktoré by vyžadovali okamžitý zásah súdu prostredníctvom inštitútu predbežného opatrenia a preto odvolací súd dospel k záveru, že návrh matky na nariadenie predbežného opatrenia nie je dôvodný, preto rozhodnutie súdu prvého stupňa v napadnutej časti - vo výroku I. za použitia ust. § 220 O.s.p., zmenil tak, že návrh matky na nariadenie predbežného opatrenia zamietol.

Keďže z obsahu podaného návrhu na nariadenie predbežného opatrenia nevyplýva, že by matka hodlala podať návrh vo veci samej, o úpravu práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas do prípadného rozvodu manželstva rodičov maloletého dieťaťa, bude v ďalšom povinnosťou súdu prvého stupňa za použitia § 81 ods. 1 O.s.p., začať v tejto veci konanie ex offa, teda bez návrhu, v rámci ktorého konania bude potrebné vykonať nepochybne dôkladné dokazovanie za účelom zistenia existujúceho skutkového stavu prioritne so zreteľom na ochranu a zabezpečenie práv a záujmov maloletého dieťaťa, ktoré dokazovanie však z hľadiska zmyslu a účelu inštitútu predbežného opatrenia, nie je možné vykonať v rámci rozhodovania o návrhu na predbežné opatrenie, kde sa súd obmedzuje len na zistenie osvedčenia základných skutočností, umožňujúcich záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému má byť poskytnutá predbežná ochrana a súčasne na zistenie, či sa jedná o stav, kedy je potrebný okamžitý zásah súdu, prostredníctvom tohto inštitútu. Vyššie uvedeným spôsobom súd prvého stupňa doposiaľ

nepostupoval, pričom jeho záver o splnení zákonných podmienok pre využitie inštitútu predbežného opatrenia, odvolacím súdom nebolo možné považovať za správny. Samotná matka v návrhu tvrdí, že do konca roku 2014 účastníci žili v spoločnej domácnosti, nerozporuje tvrdenie otca že do februára 2015 mala dispozičné oprávnenie k finančným prostriedkom na jeho účte, sama uvádza, že otec prispieva sumou 150,- Eur na výživu plnoletého dieťaťa, ktoré s nimi žije v spoločnej domácnosti, tiež že vo februári 2015 prispel na maloleté dieťa na výživu sumou 100,- Eur, napriek čomu sa dožaduje v rovnakom mesiaci nariadenia predbežného opatrenia, za ktorej skutkovej situácie nie je odvolaciemu súdu zrejmé, z čoho súd prvého stupňa potrebu dočasnej úpravy pomerov medzi účastníkmi prostredníctvom využitia tohto inštitútu vyvodil, keďže sa v odôvodnení svojho rozhodnutia s týmito skutočnosťami vo vzťahu k prípadnej existencii hrozacej ujmy na právach dieťaťa vôbec nevysporiadal. Pokiaľ matka tvrdí, že otec neprispieva na úhradu nákladov spojených s bývaním, túto skutočnosť nemožno zamieňať s neplnením si vyživovacej povinnosti k mal. dieťaťu, pretože ide o dva rozdielne nároky.

S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti, preto odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa za použitia § 220 O.s.p. zmenil tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Trenčíne pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.